1872. IV. évfolyam. 41. szam. Hétfő, február 26.

Előfizetési árak:
Helyben és postan küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szam 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a leg olcsóbb árert.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külö 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő kozlemény öt hasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéz iratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Pártalakitási mozgalmak.

⊙) Ugy látszik, a levegőben van valami, ami annyi embert pártalakitási törekvésre ösztönöz.

Alig mulik el egy nap, melyen uj párt alakitása iránti szándék föl nem merülne.

Egész a dühösségig űzetik e veszélyes játék, melynek végeredménye beláthatlan.

Van e sok zavarban valami vigasztaló is, az tudniillik. hogy az az egynehány szerepelni vágyó ember, ki elkiáltja magát. hogy ő uj pártot akar szervezni, kidühödvén magát, s a rideg való által észretérittetvén, követőit cserben hagyandja, és végre a mozgalom hullámgyürüzete előbbi irányába fog ismét tereltetni.

Ezt vagyunk hajlandók hinni.

Mert, hogy „közép párt“ „reform párt“ „szabadelvü ellenzék“ „szabad párt“ „catholikus párt“ — a fenálló baloldali és jobboldali pártok és ezek különböző árnyalatai mellett, életerőre vergődhessenek s fentarthassák magokat a józan gondolkozású közönség soraiban: azt valóban képtelenségnek tartjuk.

A kormánypárt végtelen örömet mutatott legközelebb azon esemény felett, hogy a balközéppártból 3 tag kilépett, — bár, legalább névleg, nem csatlakozott a kormánypárthoz.

Már országszerte kiabálták, hogy a baloldal végleoszlásnak indult.

Pedig, ha e pártalakitási betegség történetének legelejére visszamegyünk, ugy találjuk, hogy az első lépés a pártbomlásra a jobboldal soraiból indult ki.

Szentkirályi Mór volt az első, ki nyilván kijelentette, hogy reformpártot kell alakitani.

És pedig Szentkirályi a jobboldalhoz tartozott; ha tehát ő szükségesnek tartá, reformpártot alakitani: bizonyára a kormány ellenében kivánt uj állást foglalni.

De van egy ujabb jelenség, ami a kormánynak sok gondot ad; s mig a jobboldal a baloldali párt állitólagos feloszlását örömujongva hirdeti, — igen jól tenné, ha saját háza előtt seperget.

Apponyi gróf a világba kikiáltotta, hogy ő „katholikus pártot“ akar alakitani.

Világért sem tartjuk ezt észszerü vállalatnak, midőn legnagyobb szükségét érezzük annak: hogy a vallásegyenlőségi törvény valahára életbeléptettessék.

Hanem veszszük a dolgot ugy, a mint van.

A jobboldal egy igen tekintélyes tagja nyilvánosság elé hozta, hogy uj pártot akar létrehozni.

És pedig fenyegeti is a kormányt, hogy ha ez uj pártnak elveit nem osztandja, ne csodálkozzék, ha ez uj párt a kormány ellen erős állást fog el foglalni!

Ime egy mozzanat, a mi mutatja, hogy a jobboldal ujongása a balpárti szakadárság alkalmából korántsem bir jogosultsággal.

Söt, ha a katholikus párt létre jön, és az a kormányt támogatni megszünik: bizony a kormány oly vereséget szenved, a milyenről nemis álmodik, de a minőt még mi magunk sem óhajtunk ellenségünknek sem; mert a politikai életben egy vallási pártot látni felyülemelkedni, a legnagyobb szerencsétlenségnek tartanók...

Érintők mi azt, hogy a kormánypárti lapok a baloldali szakadárság láttára — a mi különben nem is tartható jelentékenynek — alkalmasint azért kiabál oly fennen, hogy saját háza égésének latásától elvonja a figyelmet.

És ime, az események hamarabb igazolták állitásunkat, mint előre gondoltuk...

A kormánypárt nagyon is érzi a Szentkirályi — és Apponyi-féle mozgalomnak vészes hatását, magára nézve.

Alkalmasint azért tétettek meg legközelebb a lépések az iparos gyülés tagjainak megnyerésésére.

De a fogás nem sikerült.

Mert az iparosoknak csak józan eszöket kelle megkérdezni, s azonnal készen lehettek a felelettel, hogy maradó párthoz csatlakozni nem állhat érdekökben...

A pártalakitási mozgalmak — ugy látszik — nem az ellenzék, hanem a kormánypárt felbomlását eredményezendik!

— **A Deákkörből.** Tekintettel a jelen országgyülés üléseinek rövid tartamára és azon sok fontos tárgyra, melyek ezen ülésszak alatt még elintézésére várnak, abban történt megállapodás, hogy a képviselőház ülései már mától kezdve 10 órától 3 óráig tartassanak. A telepitvényesekről szóló törvényjavaslatra nézve a párt a főrendek üzenetének elfogadását határozta el. A Lloyd-társasággal kötött szerződést a párt el nem fogadja. A párt magáévá teszi a tanügyi bizottságnak a kolozsvári egyetemre vonatkozólag tett jelentését.

— **A vasuti üzlet** megköttetett és a szerződések aláirattak. A szerződésekben megállapitott összeg nem megy 200, hanem 160 millió frtra, melyből 80 millió elsőbbségi kötvényekben 84 árkelet mellett, 40 millió részvényekben Lit. A. és 40 millió részvényekben Lit. B. bocsáttatnak ki. A károlyváros fiumei pálya 23,600,000 frton vásároltatik meg, a zákány-zágrábi pálya a kiadási költségen váltatik meg. A pénzszerzésért az anglo csoport egyedül kezeskedik. A többi pont részvénytársulatok alakitására vonatkozik. A törlesztési quóta ½% re tétetett, mi által a törlesztés 50 év alatt keresztülvitetik, mig azelőtt 90 évre volt tervezve.

A törvényhatóságok szervezése.

⁂ Táviratilag már közöltük Arad város tisztujitásának eredményét a főbb tisztségek betöltéséről. Most még pótlólag azt emlitjük fel, hogy Tiszti Lajos az „Alföld“ jeles képzettségü szerkesztője a főispán kinevezése folytán városi levéltárnok lőn; ugyan azon lap jó készültségü belmunkatársa Parcsz István négy jelölt mellett árvaszéki jegyzőül választatott el.

A választás alkalmával a képviselők közt pártoskodás kevéssé nyilvánult, választottak jobboldalit, ellenzékit — a képzettség szerint.

Kecskemétről is hoztunk már szintén táviratilag értesitést a bizottsági tagok választásáról. Erről most bővebb tudósitás fekszik előttünk. Le van ebben irva, hogy a választási napokat megelőzőleg, söt közben is, a jobboldali uri kortesek mint lelkesitették etetés s itatás által a választókat. No de ezt megszoktuk már hallani a másik táborból. Elég az, hogy itt nem érték czélt.

Torontálmegyében, — mint a tisztujitó közgyülésen kitünt, — az ellenzék 80 taggal van többségben a bizottságban. Itt még a föispán is baloldali.

Marosvásárhelyt a városi képviselet ellenzéki többséggel alakult meg, a jobboldalról csak két tag választatott be, még a virilisek közül is nyolcz baloldali.(?)

Hadd beszéljenek tehát az ellenzék bomlásáról irigyeink. Csak legyen jelszavunk: öszszetartás és egyetértés!

Az iparosok gyülése.

(Pest, február 24.)

I. Ismerkedési estély. Mint olvasóink igen jól tudják, az iparosok széles Magyarországról képviselőket küldtek a fővárosba — az iparosok országos nagy gyülésére.

A küldöttek ma — mint a gyülést megelőző napon — a vigadó termében ismerkedési estélyt tartottak.

Mintegy 4—500 an lehettek jelen, kik igazolványnyal el voltak látva.

Hogy a széles jó kedv nem hiányzott, azt talán felesleges is mondani. Ily magyaros jellegü vigalmat rég nem látott a főváros.

Ott voltak a baloldali országos képviselők közül is többen. Szegedről Bakay Nándor vezérlete alatt 24-en rándultak fel. A debreczeni iparosküldöttek neveit már közöltük.

Szóba jött itt — mint előre gondolni lehetett — az elnök választás kérdése is. Különösebben két nevet hangoztattak, a többség azonban Vidacs János, pesti képviselő, mellé sorakozott.“

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartatik a nagy gyülés, erről is tudósitjuk annak idején olvasóinkat.

Külföld.

— **A Bismarck** elleni merénylet elkövetője felett a berlini Germánia, a jézsuiták közlönye polemizál a berlini rendőrséggel, mely a merénylőt dühös katholikus névvel nevezte. A nevezett gyógyszerészről ugy mond a Germánia — a rendőrség nem tud egyebet felhozni. „dühös kathólikus“ létélének igazolására, mint azt, hogy a pápai zuávok közt szolgált. Ezzel ugyan nem nagy czáfolatot irt a Germánia a klérikálisok mentségére; azért is a „N. F. Presse utasitja a Germániát a „Turq ie“-ban toglalt azon megjegyzésre, mely a L' Esprit klericalis lapnak 4 hónapra felfüggesztetését tudatja, mivel e lap nyilván Viktor Emmánuel meggyilkoltatásának szükségét predikálja.

Napoleonról a Sieclenek azt irják Londonból, hogy ujabb komicus tüntetésre készül. Tudniillik márcz. 16-án midőn fia nagykoruvá lesz ennek javára lemond a trónról. Tehát az ifju Lajos lesz a császári párt látható feje, mig apja minden személyes előitélettől szabadulva, fia részére egészen háboritatlanul szövi az összeesküvés hálóját, a miben oly sok ügyességet fejtett ki egész életében.

A lipcsei Tageblatt a rendőrségnek nyilatkozatát teszi közzé, miszerint ott kisérlet tétetett a londoni internationalis munkásszövetség részére társakat gyüjteni; s mivel ama társulat czélja a szocialdemokrata köztársaságot hozni létre, a nevezett társulat részére toborzás, vagy abban részvétel büntetés terhe alatt eltiltatik.

= **Rómából irják:** a pápa legujabb allokutiója tele van a politikai helyzetre és a napi eseményekre vonatkozással. — A napi evangelium Krisztus kisértéséről szólott: Háromszor közeledett a sátán az urhoz, oly szemtelenséggel, hogy . . . . . de nem is szólok erről,“ vevé fel az alapigéket a pápa melynek kiegészitését a szentirásban bárki megtalálhatja.

„Először is egy követ nyujtott a sátán Krisztusnak és mondá:“ folytatja a pápa. „Te a ki mindent tudsz, és annyi csodát előidéztél, mondd, hogy ezen kő kenyérré váljék!“ Ó hányan akarnak a mi napjainkban követ kenyérré változtatni, s hogy ezt végrehajthassák ezek meg ezer igazságtalanságot követnek el. Nem a közönséges tolvajokról beszélek én, hanem előkelő egyénektől, kik az államban és társadalomban jelentékeny szerepet játszanak, s a kikről, nem mondhatni egyebet, mint azt, hogy másokat meglopva csinálnak a kőből kenyeret.

A másik kisértés, melyet Krisztus az ördögnek megengedett, abban állott, hogy az ördög felhivta őt egy magas hegyre, s ott körül tekintve mondá: „Lásd ezen tartományokat és birodalmakat, ezeket neked adom, ha leborulsz előttem és imádsz.“ De Krisztus határozottan felelé „Vade retro satanas, scriptum est enim, etc.“ s aztán jöttek az angyalok, hogy Krisztusnak szolgáljanak. Uraim! Ilyen dolgok történnek a mi napjainkban is. A démon megjelent a forradalom előtt, s mondá: „ha lábaim elé veted magadat, e birodalmakat, országokat, államokat neked adom.“ Nem csak Olaszországban jelent meg, hanem más tartományokban és helyeken is. A démon eljött s a szentségtörő egyezményt nagyon is sokan elfogadták. Az egyezmény abban állott, urává lenni e félszigetnek, azon feltétellel: hogy az egyházat üldözze, gunyolja, annak szolgáit kinozza, mindenütt istenkáromlást terjeszszen, s az erkölcstelenség elveit tele marokkal szórja szét. Igaz, hogy mindez ama végzetteljes résnek (Porta Pia) következménye. Ó, ha én akkor nagy Leónak, ama nagy pápának küldetésével birtam volna, ki Attila elébe lépett, ha az ő küldetésével birtam volna, a forradalom és a forradalmárok elébe léptem és mondtam volna. „Várjatok, mielőtt lábotokkal a szent város falait átlépitek, szemléljétek meg velem egy perczig ezen szentségtörő foglalás következményeit, s aztán hágjatok fel a capitoliumba, ha isten megengedi, akkor befogtok vonulni. De nyertek-e az által valamit. Bevonultok, és nem épiteni, hanem rombolni fog hatalmatok, s ezen szent falak között mindenféle gonoszságot terjesztetek,“ stb. stb.

A város belterületén levő utakról és csatornákról.

(Folytatás.)

Mit szóljunk ezután a mi utainkról, midőn az utak főfeltételei, a csatornák hibásak és hiányosak, képzelni sem lehet, hogy ezek a czélnak megfelelők volnának.

Vegyük szemügyre gyalogjárdáinkat, melyeket most legujabban tetemesen szaporitottak, azt lehet mondani, hogy ezek jelenleg — egy kevés időre — türhetők, de csakis egy kevés időre, mert a pusztulás magvát együtt rakták le velök. Bosszankodással szemlélte az ahoz értő, miként készitik ma a munkaerő óriási drágasága mellett a járdákat oly semmire se használható, minden birálaton alólálló anyagból, — minélfogva azok két-három év alatt bizonynyal tönkre mennek.

Hogy nem volt más anyag használatra, az mentségül nem szolgálhat, épen az a bökkenő, hogy miért nem volt? Hiszen olyat nem hallottunk, hogy járdákul ugyanazon anyagot használjuk, melyből falakat raknak; erre mindenütt külön vetnek és égetnek téglát, ugynevezett járdatéglát, csak mi nem ismerjük ezeket.

A járdakészités téglából nem ott kezdődik, a hol lerakják azokat, hanem elkezdődik a téglavetőben, ahol a földet felássák, a czélnak megfelelőleg alakitják és égetik. Mennél drágább a munkaerő annál szilárdabb anyagot teremtsünk, hogy egy munkával tartósabb épitményt állitsunk elő.

A járdák tisztántartása csak irott malaszt, kihirdetik azt ugyan sokszor, és néha utána is néznek, de aztán elmarad a felügyelet. Pedig ez nem csak azért szükséges, hogy a járkálók sár nélkül mehessenek, hanem azért is, mert a sár és minden nedvesség, szemét, nagyon emészti a járdát, a rajta maradt sárból a nedvesség mind átmegy a téglába, jön a fagy és szétrepeszti a különben is laza anyag pórusait, s az elmállás örök működése gyorsan halad. Épen ezért hátrányosak a járda mellett levő viztócsák is, ezekből is nedvességet von a tégla. Mostanában pedig azt hozták szokásba, hogy a járdát a házak tövétől kiebb teszik és a csepegőn kivül esik a járda. Anyag kimélés tekintetéből ezt meg is lehet engedni, bár disztelen és a házak tövének felette ártalmas, de arról gondoskodjanak a háztulajdonosok. Hanem a járdának is árt ez akkor, ha a csepegőben végig megáll a viz és nem folyhat le azonnal a járdán kivülre. Oda kellene tehát utasitani a háztulajdonosokat, hogy saját házuk jobb voltáért is, a tért gondozzák, mindig magasabbra töltsék földdel mint a járda áll, hogy arról a viz lefusson, — azt pedig épen nem lehet megengedni, hogy oly utczákon is, hol már a csatornahálózat készen van, a háztulajdonosok makacskodásból nem készittetnek maguknak fiókcsatornát, hanem a vizet és a szennyet a járdán keresztül nyitott nagy deszkával fedett folyón bocsátják az utczára a járda mellé. Rendesen azzal mentik magukat az ily háztulajdonosok, hogy messze van a főcsatorna és nem kivánhatjuk, hogy ők oly hosszu fiókágat készittessenek, — ez az eset t. i. széles utczákon, — és a hatóság ugy látszik ebbe bele nyugszik, holott ez semmi szin alatt nem lehet mentség. Ha valamelyik házhoz messze esik az utczai csatorna, arról nem tehet senki, az már terhe a háznak és a ki használ élvezi, — viselje terhét is.

* * *

A szekérutak vannak mindenek felett legsiralmasabb állapotban, főokát az eddigiekből könnyü kitalálni, ahol mesterséges ut készitve nincs, ott hiában van a hiányos csatorna, a sár feneketlen; mert a viz tavakat képez, a miből csak sár és büzhödt pocsolyák lesznek.

Mesterséges utakul megkisérlették a faburkolatot, ez teljesen czélszerütlennek bizonyulván (annyival is inkább mert ez utóbbi időben gondatlanul és hiányosan készitették) eltértek tőle és koczkaalaku köveket vettek alkalmazásba; ez mindenesetre jó gondolat volt, mert az ily burkolat eredetileg ugyan sokba kerül, de ha egyszer készen van; nehezen bomlik és sokáig tart, fenntartársa kevés gondot igényel. És ez utóbbi körülmény a mi városunkban figyelemre méltó. Tudjuk, hogy ha itt egyszer valmit megcsinálták, nem igen sokat lehet annak fenntartásával és tatarozásával gondolni, oly sokba kerül itt a javitás és addig készülnek neki, mig a romlás olyan nagy lett, hogy már tovább türni épen nem lehete. Sok példát lehetne erre felhozni, de a dolog oly szembetünő és köztudomásu, hogy ezt bizonyitgatni nem is kell.

Legujabban a Macadamféle módhoz hasonlóan kezdtek egy pár utczán utat csinálni, sőt a mint hallik, ebbe rövid időn nagy összegeket szándékoznak fektetni? Kisérletnek ez mindenesetre igen szép, és előbb is kellett volna már elkezdeni, de hogy most egyszerre neki hajtsunk és nagyban hozzáfogjunk eféle ut készitéséhez, az már nem helyeselhető. Ezen utnak szintén vannak hátrányos és előnyös oldalai, mindezeket ki kell először puhatolni, mert a mint már fennebb emlitve volt, a mesterséges ut olyan, hogy azzal mindenütt helyi kisérletet kell tenni, a mi Londonban czélszerü, nem következik hogy Debreczenben is az. Átalában kezdenek eltérni nagy városokban ezen utaktól; nehogy mi akkor kezdjünk hozzá mikor más elhagyja, — megkellene várni legalább is egy esztendőt, egy tél és egy nyár megkivántatik arra, hogy következtetni lehessen. Ezen utnak különös hátránya az, hogy roppant gondozást igényel, örökös foltozást, tatarozást, továbbá felette sok vizet, öntözést; ezen két tényező aligha előállitható lesz nálunk. Fő feltétele pedig az esővíznek teljes elvezetése, tehát a legszigorubb csatorna hálózat, mert a különben is laza talaj körülötte és alatta felázik, akkor annyira romlásnak indul, hogy javitani is alig lehet.

Helyi körülményeinket tekintetbe véve, ezen utnak még azon hátrányos oldala is előre látható, hogy az egész keskenyen vezettetvén végig az utczák középén, mikor egyes darabok kijavittatnak, más szóval darabos kövekkel beterittetnek, akkor senki sem fog rajta járni, hanem mint különben is szokásban van: mellette járnak, nagy port vagy sárt vernek s csak akkor mennek rá, midőn mellette már épen járhatatlan lesz az ut.

Mindezek mellett azonban ez utnemet előre elkárhoztatni szintén hiba volna, mert megeshetik, — bár ez igen kétséges, — hogy czélszerü javitásokkal ellátva előnyös lesz, de ezt most megmondani épen nem lehet, azért nem kellene tehát nagyon belemerülni.

Ha pedig csakugyan alkalmazni fogják az utakat nagyobb mértékben, legyen szabad némi — talán nem felesleges — tanácsokkal szolgálni e tekintetben.

(Vége köv.)

UJDONSAGOK.

* **A ref. egyházkerületi** gyülés által az egyetemes zsinati előmunkálatok megtétele végett kiküldött bizottmány ma kezdte meg tanácskozásait. E bizottmány előtt szőnyegre fog még kerülni a népiskolai vallástanitás ügye is.

* **Nyilvános nyugta.** M. kir. honvédszázados Marzsó József urnak Debreczenben: A m. kir. északbihari 46-ik honvédzászlóalj altisztjei által, folyó év febr. 18-án, az országos honvédmenház javára rendezett tánczvigalom tiszta jövedelmét 245 o. é. frtot köszönettel átvettem. Kiváló tisztelettel, Pest 1872. febr. 23. Vidats János, menházi bizottsági elnök.

* **Honvédmenház.** Az 1848/49-iki rokkant honvédek menházára városunkból folyton gyülnek az adakozások. Igy közelebb is a menházbizottsági elnök által közrebocsátott nyugtából látjuk, hogy a nevezett czélra Somogyi Pál helybeli ref. h. tanár 2 ftot adományozott.

* **Kovács Ferencz** főiskolai igazgatótanár egyetlen kedves leányát Irénkét tegnap szép számu és fényes közönség kisérte az örök nyugalom csendes hazájába. Ott volt a felsőbb tanuló ifjuság énekkara is, melynek gyászénekei igen szépen sikerültek, és valóban meghatók voltak. A gondviselés enyhitse a szülei fájdalmakat; a korán elköltözött gyermek porai felett pedig lebegjen a béke szelid angyala!

* **Mégis volt alapja** azon ujdonságunknak, melyben egy miklósutczai háznál hullarothadásról tétetett emlités. Ama hir fellármázta akkor a lakosságot; a rendőrség vizsgalatot tartott s kijelenté, hogy sehol semmi! Az igazat megmondva, mi akkor is midőn ama hirt közlők, a rendőrség köréből vettük azt; el kellett annálfogva csodálkoznunk, midőn a hivatalos rendőri vizsgálat eredménytelen lett. — A hir forrása odáig nyomozható, hogy miklósutczán egy háznál egy uri ember, késő estve ment haza, s midőn az udvarra belépett, kutyája vonitva ugrált a folyosón át meg vissza, mintegy hiván gazdáját, hogy tekintse meg mi van ott. Az uri ember a sötétben tapogatózván, egy nagy ládára talált s megborzadva rántá kezét vissza, midőn jéghideg emberhullán akadtak meg ujjai. Majd

TÁRCZA.

A FESTŐ SZERELME.

— Beszély. —

(Folytatás.)

— A kapitányt senki se bántsa! — orditott Ramzia népének, mely már csekély számra olvadt, — azt majd én ölöm meg!

És a mint azt mondta, összetalálkozott a két ellenséges főnök.

Mint mikor a halálos tusában két vérengző tigris kifáradt, s az utolsó harapásra bizzák éltöket: ugy vágott most össze Armand és Ramzia.

És Ramzia térdére hanyatlott, homlokán széles nyilásból omlott a vér arczára.

Ramziának még tiz embere volt életben, de midőn láták, hogy elveszték fejöket, nem tudtak tovább daczolni a tulerővel s megadták magokat.

Armand pedig lehajolt ellenéhez s annak sebét gyógyitó irral tapasztá be, mi nagyon enyhitő hatással volt a betegre, kinek sebe nem volt halálos.

Ramzia a kapott sebtől elalélva, lázas álomba merült. Armand, ki mellette ült, és arczvonásait nagy figyelemmel vizsgálá, mindent hallott, a mit rángatódzó ajka mondott.

— Ah, mint ég lelkem a pokoli kintól... ah. mint fáj szivem az égő szerelemtől .... milyen sok egyszerre mind a kettő. Fáj, fáj a seb, mely homlokomon vérzik, de az még jobban fáj, hogy nem akarsz szeretni! Mindig kergesz, mint egy siró galamb s csak a szabadságot kéred szüntelen!... De most, ha legyőzöm ellenemet, gazdag nászajándékot rakok lábaidhoz ... és nem eresztelek el, mig meg nem halok! Akkor pedig meg foglak kérni és te holttestemet elviszed hazánkba.... Milyen szép az a kedves Olaszhon! Holttestemnek szabad hazámban pihenni, megengedé azt gyilkosom nekem. Aztán az én öcsém meg fog siratni: lefesti majd halavány arczomat, és szerelmi dalt zeng virágos siromon. Milyen jó volna Mária: szerethetnéd az én öcsémet, ha én meghalok!..,

Armand lélekzetvétel néikül hallgatá végig e beszédet, melyet oly lassan és vontatottan rebegett el Ramzia ajka.

Különös gondolatok keltek agyában: az a kép annyira hasonlit a szegény Rajnald arczához, a szavak meg egészen övéi, a mit beszélt pedig, egészen összeegyeztethető a tényekkel.

Meg volt győződve Armand, hogy Ramzia az ő Rajnald fivére; csak azzal nem jöhetett tisztába, a mit Ramzia kedveséről beszélt.

Ki volt e lány és honnan való, azt nem vehette ki beszédéből, csak annyit tudott, hogy a Rajnald kedvesét is Máriának hivják. Az meg legkevésbé jutott eszébe, hogy e nő épaz ő drága, kedves Máriája legyen. S Armand nem gondolt azzal, hogy kedvesét Ramzia fogságban tartja, és talán ő, Angelo Mária is lehet, hanem inkább azon törte fejét, vajon a Rajnáld kedvese van-e olyan szép, mint az ő angyala.

Most sebesebben kezdett Ramzia sebe égni, beszéde is lázasabbá lett.

— Ne ölj meg ... ne vedd el e nyomorult éltet ... hagyd meg annak, ... a kit ugy imádok ... bár ő még most se bir szeretni... Hadd menjek el ... még egyszer hozzá ... hadd lássam meg még egyszer angyal arczát! Itt nem messzire van tőlünk az én szigetem ... ott sir elvesztett kedvese után Mária!

Most már tisztában volt Armand Ramzia személyével, csakugyan Rajnald az.

— Szegény, szegény bátyám! mennyire sujtott sorsod s balvégzeted! Hanem teljesitsük a mit kiván, menjünk be hát sz. Antal szigetére, hadd lássa meg ismét kedvesét.

És a győztes s a legyőzött hajók lassan elérték sz. Antal szigetét. A mint felértek a beteggel hálótermébe, az ajtó nyilt és azon — Mária lépett be.

Mint kalitkába zárt madár a szabad levegőre: oly örömmel repült Mária Armand karjaiba, és örömtől zokogva dőlt annak kebelére.

Hosszas ölelkezés és édes csók után végre elbeszélte Mária, mint jutott ide. Armand pedig áldta a végzetet, mely arra ösztönzé, hogy keresse fel bátyját, hátha megtalálja sz. Antal szigetén.

Midőn felébredt Ramzia, Armand testvéri karjai tarták ölelve.

(Vége köv.)

gyertyát gyujtva, elszörnyüködve látott végignyujtózni ott egy kiszenvedett embert. E hulla szagára orditott folyvást az eb, s a szomszédokat is fellármázta; de az uri ember, ki egyedüli tanuja volt ama rémjelenetnek, oly lovagias magaviseletet tanusitott, hogy — bár nem volt képes kitalálni, hogy mimódon került a hulla a ládába és azzal együtt az udvarba, — a ház lakóit megháboritani nem akarta a felköltéssel, hanem aggodalmas helyzetben virrasztott reggelig. Mig aztán később nyomára jött, hogy a tanyán elhalt majorost behozták s nem mervén a szobába beszállitani, az uri ember honn nem létében az udvaron hagyták. — Ez eseményt nagyitá oda a hir, hogy egy háznál rothadásba ment hulla van bezárva. . . Mi azt hiszszük, hogy ennyit kötelessége lett volna a rendőrségnek a kutatás folytán felfedezni s megnyugtatásul közhirré tenni. Sőt máig is kötelessége marad, azon eljárás ellenében fellépni, hogy emberhulla oly könnyelmüen dobatott ki — nyilt helyre, mikép az könnyen az ebek martaléka lehetett volna!

* **A főiskolai sorsjegyek** — mint halljuk — Szatmármegyében igen szép kelendőségnek örvendenek; a lelkészek a nemes czél iránti tekintetből nagy buzgalmat fejtenek ki az elárusitásban; igy értesülünk, hogy Kiss Áron esperes két ezeren felyül árusitott el.

* **Nánássy Benjamin** debreczeni polgár és háztulajdonos az éjjel jobblétre szenderült.

* **Hordárintézet** felállitása iránt lépések tétettek városunkban. E nagy hézagot pótló intézmény létrehozása iránti törekvést előre kivántuk jelezni; később közlendjük az e tárgyban előforduló mozzanatokat.

* **Nagy József emlékére** a főiskolai énekkar kegyeletes ünnepélyt széndékozik rendezni az énekteremben a jövő márczius hó 5 ik napján. Az ünnepély nyilvános leend, s igy a nagy közönség is részt vehet abban.

* **Rónay Gyula**, mint biztos kutfőből értesülünk a pesti nemzeti szinházban márczius hó végén lép fel. és pedig „Bánk-bán" „Essex gróf" és „Leár király" darabokban.

* **A régi kollégiumnak** már csak hire van meg; a falak egészen lerontattak, s az emlékezetes épület nincs többé. A hires „kunyhósor" nem sokára hasonló sorsra jut. De vigasztaló az, hogy az enyészet nyomában kél az ujulás.

* **Lauffer Vilmos** pesti jó nevü könyvkiadótól közelebb érdekes müveket kaptunk mutatványul. Itt van „A forradalom" irta Quinet Edgár, forditotta gr. Károlyi Tibor. (Második kötet.) A franczia tudós e jeles müvét az első kötetből, mely már régebben megjelent, ismeri az olvasó közönség, s igy annak ajánlása felesleges folna; ára a két kötetnek 5 ft. — „Bolygó zsidó" 15. 16. kötet, s ezzel a közkedvességü regény be van fejezve, egy kötet ára 80 kr. — „Izabella." 10 ik kötet, ára 80 kr. e nagy figyelmet keltett mü az elüzött spanyol királynőt szerepelteti, s igy érdekessége mellett a közel multra vonatkozása még vonzóbbá teszi. Ajánljuk e becses kiadványokat az olvasó közönség figyelmébe.

* **Madamoiselle Gabriell**, ki már két este mulattatta énekével és beszédo mimikájával a Fehérlóban a közönséget, tegnap este igen hálás férfiközönség előtt a „Bikában" mutatta be eredeti cancanját s azt oly animoval járta, hogy akár a „Mobille"-ban számot tehetett volna. A kisasszonynak ugy éneke, mint arczjátéka s táncza élénk tetszésben részesült. Ma utólszor fog a „Bika" éttermében fellépni.

*** **Irodalom s müvészet.** „A honárulók" czimmel Tóvölgyi Titusztól nem sokára három kötetes regény kerül ki sajtó alól; e mü a jelenlegi társadalmi és politikai viszonyokat festi szellemdus és könnyed modorban.

Dél Magyarország czimen a jövő hó elején Temesvártt magyar lap indul meg Kakujai Gyula szerkesztése alatt. Kakujai egy időben az „Ellenőr"-nek volt ügyes tollu külmunkatársa, s igy tőle e téren jót várhatunk.

„A biharmegyei orvos,-gyógyszerész és természettudományi egylet" — „A gyermek egészségügyi ápolása a 7-ik életévig" czimmel pályakérdést tüzött ki; terjedelme 3—5 ivnyi lehet; jutalma 50 db cs. k. arany; határidő: 1872. okt. 30.

„Magyar Wagner-egylet" czimen a pesti zenemüvészek társulatot akarnak létesiteni, a szervezési terv módozatának megállapitása végett vasárnap d. u. 3 órakor a „Hungáriá"-ban gyülést tartottak.

A természettudományi társulat szombati ülésében Szily Kálmán értekezett a „testek azon törekvéséről, miszerint megtartják forgásuk sikját." E tételt a Schmidt-féle csigákkal törekedett bebizonyitani. A második felolvasást Klein Gyula tartotta a „legkisebb lények életéről." E lények gyanánt a bactiriumokat mutatta be, melyek általánosan elfogadott hypothezis szerint, ősnemzésből származnak. Bölcsőjük a poshadó viz, vagy átalán a rothadás, szülőanyjuk a halál. Megvannak a levegőben is. Végül Eötvös Loránd báró mondott el „nehány kisebb megjegyzést." A viz mélysége és tisztasága szerint változó szinét ismertette.

Országgyülési tudósitás.

A képv.-ház ülése febr. 24.

Elnök Somssich.

(Jelen: Bittó, Tisza, Tóth, Lónyay.)

Grómon Dezső felszólal a közlekedési miniszterhez intézett interpellátiora adott válasz ellen. Tisza miniszter hivatkozik a miniszteriumnak 1870-ben tett rendeletére, melyben az ügynek megvizsgálását czélozza. A partszakadás máskor is előfordult, miért is azt nem lehet a vasuti épitéseknek tulajdonitani. A miniszter válasza tudomásul vétetik

Szögyény olvassa 57 ik sorsjegyzékét a kérvényi bizottság által tárgyalt és bejelentett kérvényeknek. Vita nélkül elfogadtatott.

Napirend: a választási tvjavaslat.

Mocsáry a belügyminiszter beszédjét minden argumentum nélkülinek tartja. Tvjavaslat sokat megfoszt a szavazati jogtól mert mig eddig a 100 ft. jövedelemmel biró kisházasak birtak szavazati joggal, ez most csak az egynegyed telekkel birókra terjed ki. Ajánlja Tisza határozati javaslatát.

Bujanovich elveti ama pontot, mely az 1848-ban gyakorolt nemesek jogait meghagyja.

Vukovics Sebő el nem fogadhatja a tvjavaslatot, mivel az a polgárok javait annyira korlátolja, mely az alkotmánnyal teljes ellentétben áll. A polgárok közül sokat megfoszt szavazati jogától, kik erre mindnyájan igényt tarthatnak. Ő a census megszüntetésével az adó alapján kivánja az összeirást eszközölni. Ily értelemben azonban a tvjavaslatot el nem fogadhatja, hanem szorosan ragaszkodik a határozati javaslathoz, mely az ő politikai hitvallásával is teljes megegyezésben áll.

Mocsonyi Sándor egyenest a census megszüntetésére irányozza beszédét. Ő a tvjavaslatot nem fogadhatja el.

A tárgyalás hétfőn folytattatik s az általános vita kedden hihetőleg bevégződik.

Belföldi hirek.

** Kártyavetés. A máramaros szigeti királyi tvszék febr. 5-én tartott ülésében egy oly ügyet tárgyalt, mely ismét csak népnevelésünk elhanyagolt állapotának szomoru adatait szaporitja. Ugyanis a mult évben Szelistye község határában sátoros czigányok ütvén fel tanyájukat, egy jó módu földmivelőt is rávettek, hogy igyekezzék kártyavetés által fölvilágositást nyerni jövőjéről. A kártyavetés után az előttök levő bokorból malasztos hangok hallatszottak ki, melyek dolog nélkül is boldog és szerencsés életet igértek a könnyen hivő, különben szorgalmas földmivelőnek, s a czigányasszony meg is igérte a kincs fölfedezését, ha másnap azért néki 700 váltó ftot fog fizetni. A kincsekről álmodozó ember föl is vette földeire a kivánt összeget, de a kijelölt helyen akár mennyit is ásott, nem találta meg az igért kincset. Hiába indult el, rászedése után, a czigányok nyoma után Dézs felé, nem akadhatott rá a tudatlanságát felhasználó csalókra. A babona ez áldozata 341. ft. 90 krra számitja kárát. Igy követeli meg áldozatát a népnevelés elhanyagolása. Bizony az ilyen esetek más vidéken sem ritkák.

*** Meghivás. A „biharmegyei orvos-, gyógyszerész és természettudományi egylet" márczius hó 1-én délutáni 4 órakor rendes szakülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, febr. 24. 1872. Elnöki megbizásból: Dr. Pollák László egyleti titkár.

*** Felhivás. Az igazgató választmánynak f. hó 20-án tartatott ülésében hozott határozat folytán, van szerencsém férkérni a biharmegyei gazdasági egyesület alapitó, rendes és évdijas tagjait, hogy ez évre eső járulékaikat az alapszabályok 14-ik §-a értelmében e. pénztárnok, Sztupa Mihály urnál 30 nap alatt befizetni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1872. febr. 21. Juhász Gyula e. jegyző.

*** Derecske, febr. 19. Folyó hó 11-én a helybeli kiskörü ifju dalegylet hangversenynyel egybekötött tánczvigalomra hivta fel városunk és vidéke közönségét. Ha ez egy tánczvigalomról itélünk csupán, lehetetlen azt nem mondanunk, hogy minden esetre várt ilyet a közönség és várakozásának kifejezést is tudott adni; a mi megtetszik abból, hogy főleg a helybeliek pár kivétellel, osztoztak e tánczvigalomban. Sok báli tudósitó jött volna zavarba, ha e szép viruló hölgykoszorut maga előtt látta volna. Tánczteremünk szép, egyszerü virágoktól diszlett kerthez volt hasonló, és elhatározni nem épen könnyü, hogy a legszebb rózsa hol lebegett? A rendezőség is igyekezett kitenni magáért, legalább költséget nem kimélt, a mint a kiadás megmondhatja és talán fáradságot sem. Ugy tetszik, mintha valakinek ajkáról ellebbenni hallottam volna, hogy kevés a magyartáncz volt a tánczrendben? Tánczosaink elegen valának, képviselve volt a debreczeni jogászság is három tag által; a helybeli katonai kar egy pár kitünő tagja által szinte. Nehány éve lehet annak, hogy ily kellemes este nem volt városunkban, a mely oly sok szépséggel dicseked hetett volna. Reggel vetett véget mulatságunknak, bevételünk volt 130 ft. tiszta haszon 60 ft. Felülfizetések T. Hajnóczi Dienesné asszonyság 2 ft. Nt. Posta József ref. lelkész 1 ft. T. Borusz Sándor Bagosról 2 ft. T. Gyulay János Szovátról 3 ft. T. Haranghy Bálint 2 ft. T. Nagy Lajos aljárásbiró 5 ft. Tyll László által t. Frater Gyula sz.biró 5 frt, t. Meluch József Péterszegről 2 frt 50 kr, t. Morvay László M.-Pércsről 2 forint 50 krajczár; mindezekért fogadják a dalegylet szives köszönetét. Ezenkivül mind helybeli, mind vidéki nagyrabecsült vendégeink is fogadják a pártolásért, áldozatkészségökért, a dalegylet rendezőségének köszönetét azon óhajtás reményében, hogy máskor sem vonják meg tőlünk a pártfogást, melyet megérdemelni leend legfőbb kötelessége dalegyletünknek. Itt bevégezhetném tudósitásomat, de még érzem, hogy hiányos lenne levelem, mert derék elnökünk Ft. Éder Jánosnak is hálával tartozunk, egyletünk körül mindenkor, de főleg ez alkalommal kifejtett buzgó tevékenységéért. Adja Isten! hogy egyletünk az ő nemes szive óhajtása szerint felügyelete alatt gyökeres megerősödést nyerjen. Ámde egyletünknek a fejsze gyökerére vettetett már is, mert eddigi karmesterünk T. Rácz Lajos Derecskéről távozván, egy időre tej nélkül maradunk; pedig ha valaha, épen most az az idő, a melyben életerőre kell szert tennünk; vajha a megüresült orgonistai állomás betöltésénél igentisztelt egyháztanácsunk, dalegyletünk érdekét sem feledné ki a számitásból! Távozó eddigi karmesterünk legyen megjutalmazva az öntudatban, hogy megmutatta, miként lehet dalegyletet teremteni akkor, ha fáradtságot nem kimélünk. Fogadja az összes dalegyleti tagok becsülését, köszönetét; legyen boldog és szerencsés uj helyén, mint gáborjáni iskola-igazgató.

*** Temesváry Lajos Kolozsvárt vendégszerepel; hihetően szerződtetik.

*** Pozsonyban a szabómesterek s segédek termelési egyletet alakitanak.

*** A nagyváradi tüzoltó egylet alapszabályait a kormány megerősitette.

Nyilttér.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszéknek 1872. évi február hó 22-én 1846. sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhirré tétetik, mikép Szikszay Lajos mint felperes részére Barcsay István mint néhai Szikszay József hagyatéka tömege gondnokától 250 ft váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen két garnitour butor — készletben és félkészletben levő házi butorok özv. Varga Károlyné Szécsényiutczai házánál folyó évi február hó 29. napján délelőtt 9 órakor nyilvános árverés utján készpénz fizetés mellett el fognak adatni. Mire a venni kivánók meghivatnak.

Debreczen, febr. hó 26. 1872.

108 1—3. **Boruzs József**, kir. törvényszéki kiküldött.

Hirdetmény.

Nyiregyházán az ujonan épülő városházában szervezett 16 rendbeli bolthelyiség, e f. évi márc. 6-ik napján reggeli 9 órakor, az ideiglenes hivatalhelyiségül használt óvoda épület termében tartandó nyilvános árverés utján, külön-külön bérbeadatik.

Bővebb felvilágositás a városi irodában nyerhető.

Kelt Nyiregyházán, febr. 22. 1872.

Kiadta:

Riszdorfer János, főjegyző.

100 2—3

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY**

HIRDETÉSEK.

182. ÁRJEGYZÉK

az „ISTVÁN" gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. é.-ben, kötelezettség nélkül.)

Ingyen zsákkal.

		frt.	kr.
A. Asztali dara nagy szemü		16	20
B. Ugyanaz apró szemü		16	20
C. Dara középszerü		15	40
0. Királyliszt		15	80
1. Lángliszt		15	40
2. Mentliszt		14	80
3. Zsemlyeliszt külörös		14	40
4. „ „		14	20
5. Fehér kenyérliszt I. rendü		13	40
6. Ugyanaz II. rendü		11	60
7. Barna kenyérliszt I. rendü		10	60
8. Barna „ II. „		9	80
9. Lábliszt I. rendü		7	40
10 Lábliszt II. „		4	—
11 Buzakorpa	zsákkal	2	60
„ „	zsáknélkül	2	20
Kétszeresliszt		9	70
Rozsliszt I. rendü		9	80
Rozsliszt II. rendü		9	—
„ „ III. „		7	40
Rozskorpa	zsákkal	2	80
„ „	zsáknélkül	2	40
00 Árpakása		20	—
0. Árpakása		18	—
1. Árpakása		14	—
2. Árpakása		12	—
3. Árpakása		11	—
5. Árpadara		12	—
6. Árpaliszt		4	80

A buza- és rozs-készitmények eladása netto 150 bécsi fonttal. az árpakása netto 100 bécsi fonttal — ingyen zsákba pakolva — történik.

A. B. és C. dara 50 bécsi fontos ingyen zsákokban is kapható.

Simaőrlés mázsánként . . — 70

Darálás „ . . . — 35

Debreczen, 1872. jan. 29.

Eladó tanyaföld,

8 nyilas tanyaföld eladó az ebesi pusztán a harmadik dülőben. Értekezhetni nagycsapó-utczán 330. szám. alatt a tulajdonossal. 82 2—3

Eladó ház.

Szécsényiutczán 1802. sz. a. jó állapotban levő kőház cseréptetővel 4 szobával 2 kamarával, pinczével, 3 istállóval, két szinnel, góréval ellátva, ondódi 34 öl földével együtt szabad kézből eladó. Értekezhetni a bent lakó örökösökkel. 103.1—3

Faárverés.

A debreczeni ref. egyház gazdasági bizottsága a péterfiai. hatvanutczai és czeglédutczai sirkertek árkában levő felnőtt ákáczfák szálankinti eladását elrendelvén: az árverés a péterfiai temetőben folyó év febr. 28-án szerdán reggel 9 órakor. — a hatvanutczai temetőben ugyanaz nap d. u. 3 órakor, végre a czeglédutczai temetőben febr. 29-én csütörtökön reggeli 9 órakor fog készpénzfizetés mellett megtartatni: melyre a venni kivánók meghivatnak.

Debreczen, febr. 21. 1872.

Medgyaszai Imre s. k. egyházi algondnok.

106 1—1

Pályázati hirdetés

a derecskei ref. egyházban üresedésbe jött kántor-orgonista-tanitói állomásra.

Fizetése: a) 420 frt o é. — b) szálláspénz 50 frt. — c) hét hold veteményes föld, melynek jelenlegi haszonbére 180 ft o. é.. — d) stóla 200—250 frt., e) confirmatióra készitettekért fejenként 42 kr. o. ért.

Mint tanitó nyáron egy, télen két felső elemi fiosztályt vezet; énekkart rendez és tart fen — a gymnasium és elemi osztályok növendékeiből.

Pályázni kivánók bizonylatokkal ellátott kérvényüket f. évi márczius 15-ig hozzám beküldeni kéretnek.

Derecske, 1872. febr. 23.

96 2—3 **Posta József**, ref. lelkész.

Hirdetés.

Bihar Diószeg város házánál 3 kazal anyaszéna, u. m. 1 kazal 6 öl ½ — hoszu, 3 öl széles és 3 öl magas, becsára 650 ft. — 2 kazal 4 öl hosszu, — 2 s fél öl széles, 2 s fél öl magas, becsára 280 ft. 3 kazal 7 öl hosszu — 3 öl széles, 3 öl magas, becsára 560 forint, folyó 1872. évi martius hó 3. napjának délelőtti 10 órakor mondott városházánál nyilvános árverésen elfog adatni, venni szándékozók 10% bánompénzzel ellátva meghivatnak.

Diószeg febr. 20. 1872.

Papp János főbiró.

94 2—3

Uj szállitmány!

SZEPESSY ANTAL norinbergi és diszáru kereskedésében a legujabb divatu tavaszi

kalapok,

prágai keztyük, tavaszi legyezők, napernyők, divatos férfi nyakkötők; pálczák, és átalában férfi divatczikkek,

uti táskák, bőröndök

a legnagyobb választékban ajánltatnak.

102 1—6

A DEBRECZENI

IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK

vesz és elad mindennemü állampapirokat, ipartársulati részvényeket, elsőbbségi kötvényeket, szelvényeket,

arany és ezüst pénzeket;

elad sorsjegyeket részletfizetésre:

magyar kir. nyeremény kölcsön sorsjegyeket,	évenkénti	4	huzás	200,000 frt főnyereménynyel,	6 frt havi részletfizetés mellett,
osztrák hitel intézeti	„ „	4	„	200,000 frt „	10 frt „ „ „
1864-ki Osztr. állam	„ „	5	„	250,000 frt „	7½ „ „ „
1860-ki 5% és osztrák állam	„ „	4	„	300,000 frt „	8 frt „ „ „
1839-ki osztrák állam	„ „	1	„	150,000 frt „	8 frt „ „ „
törökbirodalmi 400 francos 3%-es	„ „	6	„	600,000 franc „	6 frt „ „ „
1864-ki 100 rubeles 5%-es orosz	„ „	4	„	200,000 rubel „	10 frt „ „ „
1866-ki „ „ „	„ „	4	„	200,000 „	10 frt „ „ „
Braunschweigi 20 tl. „ „	„ „	4	„	30,000 tl. „	4 frt „ „ „

5 0—0

Az igazgatóság.

Debreczen, 1872. Nyomatott Telegdi L. betüivel.